ALES Merkezi | Başlangıç | Yüksek lisans | Doktora

ALES Sözel Konuları ve Soru Tipi Dağılımı: Hangi Sorudan Ne Kadar Çıkar?

ALES Sözel Testi'ndeki 50 sorunun hangi soru tiplerine dağıldığını, tahmini dağılımın nasıl okunacağını, tiplere göre çalışma önceliğini ve süre planını anlatır; paragraf çözüm tekniğinin ayrıntısı ayrı maddededir.

Zafer Hoca · Yayın: 04.04.2026 · 7 dk okuma

Kısaca: ALES Sözel Testi 50 sorudur ve bir dil bilgisi sınavı değil, okuduğunu anlama ve sözel akıl yürütme testidir. Sorular dört ana grupta toplanır: sözcük ve cümlede anlam, paragrafın yapısı (sıralama, anlam bütünlüğü), paragrafta anlam (ana fikir, yardımcı düşünce, çıkarım) ve bilgi setine dayalı sözel mantık. ÖSYM konu başına soru sayısı yayımlamaz; dağılım tabloları tahmindir, ama paragraf temelli soruların testin büyük bölümünü oluşturduğu açıktır.

ALES sözel testi neyi ölçer?

Bu madde sözel bölümün **konu ve soru tipi dağılımına** odaklanır: hangi tür soruların çıktığını, hangisine ne kadar emek vermeniz gerektiğini ve çalışmanızı buna göre nasıl düzenleyeceğinizi anlatır. Paragraf sorularının adım adım çözüm tekniğini ise ayrı bir maddede, ALES sözel paragraf analizi teknikleri başlığında ayrıntılı olarak ele aldık.

ALES'te 50 soruluk Sayısal Testi ile 50 soruluk Sözel Testi aynı oturumda verilir; toplam 150 dakika vardır ve bölümlere ayrı süre tanınmaz. Sözel Testi Türkçedir ve belirli bir lisans alanının bilgisini ölçmez. Metinler bilimden sanata, tarihten gündelik hayata kadar farklı konulardan seçilir; bu yüzden ezberden çok dikkatli okuma, metindeki ilişkileri görme ve verilen bilgiden kesin sonuç çıkarma becerisi belirleyicidir.

Sözel Testi'ndeki başarınız, puan türlerine farklı ağırlıklarla yansır. Sözel ağırlıklı puan türü çoğunlukla sosyal ve beşeri bilimlerdeki programlarda istenir; ancak hangi puan türünün arandığını her zaman programın ilanı belirler. Puan türlerinin farkı için ALES puan türü seçimi maddesine bakabilirsiniz.

ALES sözel konuları nelerdir?

Sözel Testi'nin "konuları" aslında soru tipleridir. Aşağıdaki dört grup, hazırlık kaynaklarının büyük bölümünde kullanılan sınıflandırmadır ve çalışma planınızı kurmak için yeterli bir çerçeve sunar.

1. Sözcük ve cümlede anlam

Cümlede ya da kısa bir parçada boş bırakılan yere anlamca en uygun sözcüğü veya söz öbeğini yerleştirme, verilen cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargıyı bulma, numaralanmış sözcük gruplarından anlamlı ve kurallı bir cümle kurma gibi sorular bu gruptadır. Bu sorular kısa olduğu için hızlı çözülür; ama tek bir sözcüğün anlam tonunu yanlış okumak seçeneği değiştirir. Eş anlamlı, zıt anlamlı ve deyim bilgisine dayanan sorular için ALES sözel anlam bilgisi soru tipleri maddesine bakabilirsiniz.

2. Paragrafın yapısı

Karışık verilen cümleleri anlamlı sıraya koyma, yerleri değiştirilmesi gereken cümleleri bulma, paragrafın anlam bütünlüğünü bozan cümleyi belirleme ve paragrafa eklenebilecek cümlenin yerini bulma bu gruptadır. Burada metnin ne anlattığından çok **nasıl kurulduğu** sorulur: giriş cümlesi, gönderme sözcükleri ("bu", "bunlar", "böyle"), bağlaçlar ve konu akışı.

3. Paragrafta anlam

Testin en kalabalık grubudur. Ana düşünce, yardımcı (destekleyici) düşünce, paragraftan çıkarılabilecek ya da çıkarılamayacak yargı, değinilmeyen bilgi, yazarın tutumu, neden-sonuç ilişkisi ve paragrafı tamamlama soruları bu gruba girer. Bazı paragraflara birden fazla soru bağlanır; bu durumda metni bir kez iyi okumak birkaç soruyu birden kolaylaştırır.

4. Sözel mantık (akıl yürütme)

Kişiler, günler, sıralar ya da gruplar hakkında bir bilgi seti verilir ve bu bilgilere göre kesin olarak doğru olanı, olabilecek olanı ya da olamayacak olanı bulmanız istenir. Bu sorular paragraf okumaktan çok düzenli not almaya ve tablo kurmaya dayanır. Son oturumların kitapçıklarında bu soruların testin hangi bölümünde yer aldığını ALES soru dağılımı 2026 maddesinde inceledik; çözüm yöntemi için ALES mantık ve muhakeme soruları maddesine bakabilirsiniz.

ALES sözel soru dağılımı: hangi tipten kaç soru?

ÖSYM konu ya da soru tipi başına resmî bir soru sayısı yayımlamaz. Aşağıdaki sayılar bu maddenin önceki sürümünde yer alan, hazırlık kaynaklarındaki yaygın sınıflandırmaya dayanan **tahminlerdir**; oturumdan oturuma değişebilir ve ÖSYM verisi değildir. Tablonun değeri kesin sayılarda değil, ağırlığın nerede olduğunu göstermesindedir.

Soru tipi	Grup	Tahmini soru sayısı	Ne ister?
Paragrafta ana fikir	Paragrafta anlam	10–12	Yazarın asıl söylemek istediğini bulma
Paragraf tamamlama	Paragrafta anlam / yapı	8–10	Eksik cümlenin içeriğini ve yerini bulma
Cümle anlamı	Sözcük ve cümlede anlam	6–8	Verilen cümleyle aynı anlama gelen ya da cümleden çıkan yargıyı bulma
Mantıksal sıralama	Paragrafın yapısı	6–8	Karışık cümleleri anlamlı paragrafa dönüştürme
Neden-sonuç ilişkisi	Paragrafta anlam	5–7	İki durum arasındaki mantıksal bağı bulma
Destekleyici düşünce	Paragrafta anlam	5–7	Ana fikri destekleyen ayrıntı ya da örneği bulma
Sözel mantık	Akıl yürütme	Tahmin verilmedi	Bilgi setinden kesin çıkarım yapma

Tahmini aralıklar sözel mantık sorularını hesaba katmıyordu ve toplamları 50'ye tam oturmuyor. Bu yüzden tabloyu "hangi tipten tam kaç soru çıkacak" diye değil, "çalışma zamanımın çoğunu nereye ayırmalıyım" diye okuyun. Güncel kitapçık düzenini ÖSYM'nin yayımladığı temel soru

kitapçıklarından kontrol edin.

Soru kökünden soru tipini tanıma

Sınavda bir soruya bakar bakmaz tipini tanımak, hangi stratejiyi uygulayacağınızı hemen seçmenizi sağlar. Aşağıdaki kökler örnek olarak kendi cümlelerimizle yazılmıştır; sınavdaki ifadeler farklı olabilir.

Soru kökünde gördüğünüz ifade	Soru tipi	İlk yapacağınız iş
"... boş bırakılan yere hangisi getirilmelidir?"	Sözcük ya da cümle tamamlama	Boşluğun önü ve arkasındaki anlam yönünü belirlemek
"... cümlesinden kesin olarak hangisi çıkarılabilir?"	Cümlede anlam	Cümlenin söylediğini söylemediğinden ayırmak
"... sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?"	Paragrafın yapısı	Giriş cümlesini bulup seçenekleri elemek
"... hangi cümle düşüncenin akışını bozmaktadır?"	Paragrafın yapısı	Paragrafın konusunu tek bir ifadeyle belirlemek
"... paragrafta asıl anlatılmak istenen nedir?"	Paragrafta anlam	Yazarın yönünü ve vurgu yaptığı cümleyi bulmak
"Yukarıdaki bilgilere göre hangisi kesinlikle doğrudur?"	Sözel mantık	Bilgileri bir tabloya dökmek

Soru tiplerine göre çalışma önceliği nasıl belirlenir?

Dağılımdan çıkan sonuç açıktır: paragraf temelli sorular testin bel kemiğidir, ama kısa cümle soruları ve sözel mantık da net kaybının en kolay önlendiği yerlerdir. Önceliği şu sırayla kurabilirsiniz:

1. **Paragrafta anlam:** En çok soru buradan gelir. Her gün düzenli paragraf çözmek, sözel puanınızı en istikrarlı biçimde yükselten çalışmadır.
2. **Paragrafın yapısı:** Sıralama ve anlam bütünlüğü soruları belirli kurallara dayanır; kuralları öğrenip bol örnek çözdüğünüzde hızla net kazandırır.
3. **Sözel mantık:** Yöntem bilinmeden çok zaman yer, yöntemle birlikte çözüldüğünde ise neredeyse hatasız yapılabilir. Tablo kurma alışkanlığını erken edinin.
4. **Sözcük ve cümlede anlam:** Kısa ve hızlı sorulardır; asıl kazanç süre tasarrufudur. Burada kazandığınız dakikalar paragraf gruplarına kalır.

Deneme sınavlarından sonra yanlışlarınızı konuya göre değil **soru tipine** göre sayın. "Paragraf" başlığı çok geniştir; çıkarım sorularında mı, yazar tutumunda mı, tamamlama sorularında mı kaybettiğinizi ayırdığınızda çalışmanız netleşir. Deneme analizi için ALES deneme sınavı stratejisi maddesine bakabilirsiniz.

Paragraf sorularına kısa bakış

Paragraf soruları için temel ilkeler kısaca şunlardır; ayrıntılı teknikler ve örnek soru kökleri paragraf analizi maddesindedir.

- **Önce soruyu okuyun:** Ana fikir mi, ayrıntı mı, çıkarım mı soruluyor? Ne aradığınızı bilmeden okumak zaman kaybettirir.

- **Düşünce dönüşlerini işaretleyin:** "Ancak, fakat, oysa, buna karşın" gibi bağlaçlar yönü değiştirir; yazarın asıl görüşü çoğu zaman bunlardan sonra gelir.
- **Eleme yapın:** Kesinlikle yanlış olan seçenekleri eleyip kalan iki seçenek arasında metne dönerek karar verin.
- **Aşırı genellemeye dikkat:** "Her zaman", "hiçbir zaman", "kesinlikle" gibi ifadeler içeren seçenekler, metin bunu açıkça söylemiyorsa genellikle yanlıştır.

Bölümün tamamına yönelik genel çözüm stratejisi için ALES sözel bölüm çözüm rehberi maddesine de göz atabilirsiniz.

Sözel testte süre nasıl planlanır?

Bölümlere ayrı süre verilmediği için 150 dakikanın yaklaşık yarısını, yani 75 dakika civarını sözele ayırmak mantıklı bir başlangıç noktasıdır. Kendi hızınıza göre bu süreyi denemelerde ayarlayın.

- **Kısa sorularla başlayın:** Cümle ve sözcük soruları az zaman alır; bunları hızlı bitirip paragraf gruplarına süre bırakın.
- **Uzun paragrafa takılmayın:** Bir soruda belirgin biçimde fazla zaman harcadıysanız işaretleyip geçin, sonra dönün.
- **Sözel mantığa ayrı süre bırakın:** Bilgi setine bağlı sorular bir kez tablo kurulduğunda hızlanır; bu tabloyu kuracak birkaç dakikayı en sona sıkıştırmayın.

Sayısal ile sözel arasında süre paylaşımı için ALES'te 150 dakikayı yönetme maddesindeki planı kullanabilirsiniz.

Konu analizine göre çalışma planı: adım adım

1. **Başlangıç denemesi çözün:** Süre tutarak bir tam sözel test çözün ve her yanlışı yukarıdaki dört gruptan birine yazın.
2. **En zayıf iki tipi seçin:** İlk haftalarda bütün tiplere eşit zaman ayırmak yerine en çok kaybettiğiniz iki tipe odaklanın.
3. **Günlük paragraf rutini kurun:** Her gün sabit sayıda paragraf sorusu çözün; düzen, tek seferlik uzun çalışmadan daha etkilidir.
4. **Yapı sorularını kurallarla çalışın:** Giriş cümlesi, gönderme sözcükleri ve bağlaç ipuçlarını bir sayfada toplayıp her sıralama sorusunda bilinçli olarak uygulayın.
5. **Sözel mantıkta tablo alışkanlığı edinin:** Her bilgi setini çizelgeye dökün; zihinden çözmeye çalışmayın.
6. **Her iki haftada bir yeniden ölçün:** Yeni bir deneme çözüp tip bazlı yanlış sayınızı karşılaştırın ve planı güncelleyin.

Net sayınızın puana nasıl yansıdığını görmek için ALES puan hesaplama aracını kullanabilirsiniz.

Sözel bölümde sık yapılan hatalar

- **Kendi bilginizle cevaplamak:** Makul görünen ama metinde dayanağı olmayan seçenek, "çıkarılabilir" sorusunda yanlıştır.
- **Soru kökündeki olumsuzluğu kaçırmak:** "Çıkarılamaz", "değinilmemiştir" gibi ifadeleri gözden kaçırmak bilinen bir cevabı yanlışa çevirir.
- **Sözel mantığı ihmal etmek:** Paragrafa yoğunlaşıp mantık sorularına hiç çalışmamak, bu soruları sınavda tahmine bırakmak anlamına gelir.
- **Dağılım tablosuna aşırı güvenmek:** Tahmini sayılara göre bir tipi tamamen bırakmak

risklidir; her tipten soru gelebileceğini varsayın.
- **Yalnız konu anlatımı okumak:** Sözel test pratikle gelişir; teknik bilgisi soru çözümüyle pekişmezse sınavda işe yaramaz.

Kaynaklar ve resmî bağlantılar

- ÖSYM: ALES kılavuzu, sınav takvimi ve oturumlardan sonra yayımlanan temel soru kitapçıkları
- Yükseköğretim Kurulu (YÖK): lisansüstü eğitimde ALES şartına ilişkin mevzuat
- Mevzuat Bilgi Sistemi: Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği

Etiketler: #ALES #Sınav #Strateji

YDS/YÖKDİL barajı akademik kariyerinizi engellemesin. Zafer Hoca kursları: zaferhoca.com.tr/magaza